

Bruksela, 24 października 2022 r.
(OR. en)

13975/22

ENV 1060
AGRI 577
FORETS 104
PECHE 416
POLMAR 67
PI 138
ONU 125
RECH 562
CADREFIN 187

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 24 października 2022 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 13784/1/22 REV 1

Dotyczy: Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD):

- piętnaste posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 15)
- dziesiąte posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służące jako posiedzenie stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym (COP/MOP 10)
- czwarte posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służące jako posiedzenie stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 4)
- (Montreal, Kanada, 7–19 grudnia 2022 r.)

– Konkluzje Rady

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady na powyższy temat, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 3903. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 24 października 2022 r.

Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD):

przygotowania do piętnastego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 15)

przygotowania do dziesiątego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym (COP/MOP 10)

przygotowania do czwartego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 4)

(Montreal, Kanada, 7–19 grudnia 2022 r.)

– Projekt konkluzji Rady –

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINAJĄC konkluzje Rady

- w sprawie ludów tubylczych¹;
- „Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD): Przygotowania do czternastego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 14) Przygotowania do dziewiątego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym (COP/MOP9) Przygotowanie trzeciego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP3) służącego jako posiedzenie stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 3)”²
- „Oceany i morza”³;

¹ Dok. ST 8814/17.

² Dok. ST 12948/18.

³ Dok. ST 14249/19.

- „Zrównoważona biogospodarka dla Europy: wzmocnienie powiązań między gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem”⁴;
- „Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów”⁵;
- „Przygotowanie globalnych ram różnorodności biologicznej po 2020 r. – Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD)”⁶;
- Strategia „Od pola do stołu”⁷;
- „Różnorodność biologiczna – potrzeba podjęcia pilnych działań”⁸;
- „Ku ekologicznej odbudowie opartej na obiegu zamkniętym”⁹;
- „Unijna strategia w zakresie zrównoważonych chemikaliów: czas na rezultaty”¹⁰;
- „Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na szczyt ONZ w sprawie systemów żywnościowych w 2021 r.”¹¹;
- „Nowa strategia leśna UE 2030”¹²;
- „Dyplomacja klimatyczna UE: przyspieszenie wdrażania ustaleń z Glasgow”¹³;

4 Dok. ST 14594/19.
5 Dok. ST 15151/19.
6 Dok. ST 15272/19 + COR 1.
7 Dok. ST 12099/20.
8 Dok. ST 12210/20.
9 Dok. ST 13852/20.
10 Dok. ST 6941/21.
11 Dok. ST 9335/21.
12 Dok. ST 13537/21.
13 Dok. ST 6120/22.

PODKREŚLAJĄC potrzebę pełnego i skutecznego wdrożenia Konwencji o różnorodności biologicznej i protokołów do niej oraz GŁĘBOKO ZANIEPOKOJONA stałą utratą różnorodności biologicznej i konsekwencjami tego zjawiska dla świadczenia usług ekosystemowych i dobrostanu człowieka, jak podkreślono w piątej globalnej prognozie różnorodności biologicznej (GBO-5)¹⁴, sprawozdaniach wydanych przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES)¹⁵, Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC)¹⁶ oraz Międzynarodowy Panel ds. Zasobów (IRP)¹⁷, PODKREŚLAJĄC ich silną zbieżność, jeśli chodzi o współzależność globalnych kryzysów związanych z utratą różnorodności biologicznej, degradacją ekosystemów, zmianą klimatu i zanieczyszczeniem, a także potrzebę pilnej zmiany transformacyjnej, ponieważ sytuacja będzie się nadal pogarszać, co prawdopodobnie będzie miało nieodwracalne konsekwencje przy dotychczasowych scenariuszach postępowania;

¹⁴ Sekretariat Konwencji o różnorodności biologicznej (2020), 5. globalna prognoza różnorodności biologicznej (*Global Biodiversity Outlook 5*). Montreal.

¹⁵ Np. IPBES (2019): Sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych wydane przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów IPBES (2022): Ocena tematyczna zrównoważonego wykorzystania dzikich gatunków sporządzona przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów, IPBES (2022): Metodologiczna ocena różnych wartości i wyceny przyrody sporządzona przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów.

¹⁶ Szóste sprawozdanie oceniające „Zmiany klimatu i gruntów, oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie, globalne ocieplenie o 1,5°C” (*The Ocean and Cryosphere in a Changing Climate, The Climate Change and Land, The Global Warming of 1,5 °C*).

¹⁷ IRP (2019). Globalna prognoza za 2019 r. dotycząca zasobów: zasoby naturalne na rzecz przyszłości, jakiej chcemy.

UZNAJĄC za wielce istotne i wzajemnie wspierające się oenzetowską Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju, oenzetowską dekadę restytucji ekosystemów i oenzetowską dekadę nauki o oceanach; i Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC przyjęcie podczas piątej sesji Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska (UNEA5) rezolucji¹⁸ pt. „Wyeliminowanie zanieczyszczenia plastikiem: w kierunku prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego”, „Wzmacnianie gospodarki o obiegu zamkniętym jako wkład w osiągnięcie zrównoważonej konsumpcji i produkcji”, „Zrównoważone zarządzanie azotem”, „Należyte zarządzanie chemikaliami i odpadami” oraz rezolucji „Rozwiązania oparte na zasobach przyrody na rzecz wspierania zrównoważonego rozwoju” zawierającej uzgodnioną na szczelbu międzynarodowym definicję rozwiązań opartych na zasobach przyrody; Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC również rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ pt. „Prawo człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska”¹⁹ oraz deklarację polityczną „Nasz ocean, nasza przyszłość, nasza odpowiedzialność”, przyjętą na drugiej konferencji ONZ w sprawie oceanów, która odbyła się w Lizbonie w czerwcu i lipcu 2022 r.

W najmocniejszych słowach POTEPIAJĄC wojnę napastniczą Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie, ponieważ stanowi rażące pogwałcenie prawa międzynarodowego oraz powoduje ofiary śmiertelne i obrażenia na masową skalę, w tym wśród ludności cywilnej, a także długotrwałą degradację środowiska, zanieczyszczenie i zagrożenie dla różnorodności biologicznej i ekosystemów, niszczy siedliska przyrodnicze, a także obszary chronione, w tym obejmujące rzadkie gatunki i gatunki zagrożone wyginięciem, naruszając zwłaszcza Konwencję o różnorodności biologicznej, oraz opóźnia bardzo potrzebne działania na rzecz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i odbudowy zasobów przyrodniczych; PODKREŚLAJĄC, że oprócz zagrożenia dla światowego bezpieczeństwa i stabilności wojna Rosji przeciwko Ukrainie ma poważne konsekwencje dla gospodarki i bezpieczeństwa żywnościowego; kwestią tą należy się pilnie zająć poprzez zdecydowane środki reagowania oraz działania społeczności międzynarodowej; DOMAGAJĄC SIĘ od Rosji natychmiastowego zaprzestania działań wojskowych i OPOWIADAJĄC SIĘ ZA pociągnięciem Rosji do odpowiedzialności m.in. za wyrządzone przez nią szkody dla różnorodności biologicznej i ekosystemów na Ukrainie;

PODKREŚLAJĄC, że dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, które przyczyniają się do przeciwdziałania utracie różnorodności biologicznej na świecie, zmianie klimatu, wylesianiu, degradacji ekosystemów, deficytowi wody, zanieczyszczeniu i negatywnym skutkom dla zdrowia ludzkiego;

¹⁸ UNEP/EA.5/Rez.2, Rez.5, Rez.7, Rez.11 oraz Rez.14.

¹⁹ Rezolucja A/RES/76/300.

POTWIERDZAJĄC znaczenie ostrożnościowego podejścia zawartego w Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju dla Konwencji o różnorodności biologicznej i protokołów do niej oraz dla jej wdrożenia na wszystkich szczeblach;

Rozdział I – Globalne ramy różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., powiązane kwestie i mechanizmy usprawniania wdrażania

1. WZYWA do przyjęcia ambitnych, kompleksowych i transformacyjnych globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r. zawierających wyraźne, motywujące i łatwe do przekazania cele, by zapoczątkować pilne działania transformacyjne, które zatrzymałyby i odwróciły proces utraty bioróżnorodności w celu osiągnięcia do 2030 r. przyjaznego dla przyrody świata;
2. JEST ZDECYDOWANA na przyjęcie ambitnych i, w miarę możliwości, wymiernych oraz określonych w czasie długoterminowych celów na 2050 r., wyników pośrednich na 2030 r. i ukierunkowanych na działania celów na 2030 r., które skutecznie i jednocześnie będą odnosiły się do bezpośrednich i pośrednich czynników utraty różnorodności biologicznej i wykraczają poza ambicje celów z Aichi w zakresie ochrony różnorodności biologicznej, wspieranych przez silny i wzmocniony mechanizm wdrażania oraz solidne ramy monitorowania wraz z odpowiednimi wskaźnikami;
3. PODKREŚLA potrzebę uwzględnienia w celach ogólnych i szczegółowych między innymi następujących elementów i działań:
 - Do 2030 r. skutecznie chronić co najmniej 30 % światowych gruntów i co najmniej 30 % oceanów, zwłaszcza obszarów o szczególnym znaczeniu dla różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, dzięki skutecznie i w zrównoważony sposób zarządzanym, reprezentatywnym pod względem ekologicznym i dobrze połączonym sieciom obszarów chronionych, a także innym skutecznym obszarowym środkom ochrony²⁰, chroniąc prawa ludności rdzennej i społeczności lokalnych, jak określono w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej oraz w prawie międzynarodowym praw człowieka;

²⁰ Zgodnie z definicją w CBD/COP/DEC/14/8.

- Do 2030 r. nasilić działania na rzecz skutecznej odbudowy zdegradowanych ekosystemów w celu wprowadzenia różnorodności biologicznej na ścieżkę odnowy, doprowadzenia do odbudowy 3 mld hektarów zdegradowanych ekosystemów lądowych i słodkowodnych oraz 3 mld hektarów ekosystemów oceanicznych, w tym ekosystemów i gleb bogatych w węgiel, wzmacniając integralność i łączność ekosystemu, zielone i wodne przestrzenie, a także różnorodność biologiczną na obszarach miejskich;
- Do 2030 r. wyeliminować wszelkie nielegalne, niezrównoważone lub niebezpieczne zbieranie dzikich gatunków, handel nimi i ich wykorzystywanie, podejmując ambitne działania na rzecz ochrony gatunków, w tym działania na rzecz poprawy stanu ochrony zagrożonych gatunków;
- Do 2030 r. powstrzymać powodowane przez człowieka wyginięcia znanych gatunków zagrożonych a do 2050 r. wszelkie wywoływane przez człowieka wyginięcia gatunków zagrożonych, zmniejszyć ryzyko wyginięcia, a także chronić i utrzymać różnorodność genetyczną i potencjał adaptacyjny populacji gatunków dzikich i udomowionych;
- Do 2030 r. wykorzystywać pełen potencjał rozwiązań opartych na zasobach przyrody²¹, przy jednoczesnym zapewnieniu ich zabezpieczeń społecznych i środowiskowych oraz zwiększeniu płynących z nich wielorakich korzyści;
- Do 2030 r. ograniczyć poziomy zanieczyszczeń ze wszystkich źródeł i zagrożenia tymi zanieczyszczeniami, w tym ze strony chemikaliów, składników odżywczych i pestycydów oraz innych substancji, zwłaszcza substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, a także zanieczyszczeń hałasem i zanieczyszczenia świetlnego, do poziomów, które nie będą szkodliwe dla różnorodności biologicznej, funkcji ekosystemu i zdrowia ludzkiego, określić liczbowe cele redukcji dla składników odżywczych i pestycydów oraz wyeliminować zanieczyszczenia plastikiem;
- Do 2030 r. zarządzać ścieżkami wprowadzania gatunków obcych, zapobiegać wprowadzaniu i zadomowianiu się wszelkich inwazyjnych gatunków obcych o znaczeniu priorytetowym, zmniejszyć tempo wprowadzania i zadomowiania się inwazyjnych gatunków obcych oraz eliminować lub kontrolować zadomowione już inwazyjne gatunki obce w celu zmniejszenia ich wpływu na różnorodność biologiczną;

²¹ Zgodnie z definicją zawartą w rezolucji Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska pt. „Rozwiązania oparte na zasobach przyrody wspierające zrównoważony rozwój” (UNEP/EA.5/Res.5).

- Do 2030 r. zrównoważyć zarządzanie wszystkimi obszarami objętymi zastosowaniami produktywnymi, promować zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej i skuteczne wdrażanie na znaczną skalę z wyznaczonymi celami liczbowymi zasad agroekologicznych i innych odpowiednich praktyk przyjaznych dla różnorodności biologicznej, między innymi poprzez istotną poprawę stanu owadów zapylających i różnorodności biologicznej gleby oraz przyczynianie się do długoterminowej wydajności, efektywnego gospodarowania zasobami i odporności tych systemów, zachowania i przywrócenia różnorodności biologicznej oraz utrzymania usług ekosystemowych;
 - Do 2030 r. zająć się kwestią zmiany użytkowania gruntów i mórz negatywnie wpływającej na różnorodność biologiczną we wszystkich ekosystemach, a także utrzymać istniejące nienaruszone, krytyczne i zagrożone ekosystemy oraz zminimalizować utratę innych obszarów o wysokiej wartości z punktu widzenia różnorodności biologicznej;
4. **PODKREŚLA** kluczowe znaczenie pełnego wdrożenia na wszystkich szczeblach światowych ram w dziedzinie różnorodności biologicznej, aby pobudzić działania rządów i całego społeczeństwa, również w całym systemie ONZ; **PODKREŚLA** znaczenie planu działania na rzecz przyrody i ludzi z „Szarm el-Szejk i Kunming” dla pomyślnego wdrożenia światowych ram w dziedzinie różnorodności biologicznej i **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** opracowanie i wdrożenie narzędzi wspierających w celu poprawy wdrażania, rozliczalności i przejrzystości;
5. **ODNOTOWUJE Z ZADOWOLENIEM** znaczną liczbę krajów, które zobowiązały się do odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej do 2030 r., zatwierdzając zobowiązanie przywódców na rzecz przyrody, lub dołączyły do koalicji o wysokim poziomie ambicji na rzecz przyrody i ludzi, Sojuszu na rzecz Wszechoceanu, koalicji o wysokim poziomie ambicji na rzecz różnorodności biologicznej poza jurysdykcją krajową lub do państw określanych mianem błękitnych liderów; **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** rolę katalizatora, którą pełnią te i inne właściwe koalicje w odniesieniu do ambitnych celów w zakresie opracowywania i wdrażania przedmiotowych ram oraz **ZWRACA SIĘ** do krajów, które jeszcze tego nie uczyniły, by przystąpiły do tych koalicji;

6. **PODKREŚLA** znaczenie tradycyjnej wiedzy, innowacji i zrównoważonych praktyk ludności rdzennej i społeczności lokalnych, w tym dzięki ich pełnemu i skutecznemu udziałowi za dobrowolną, uprzednią i świadomą zgodą, oraz **UZNAJE** prawa ludności rdzennej i społeczności lokalnych, określone w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej oraz w prawie międzynarodowym praw człowieka, podczas opracowywania i wdrażania światowych ram w dziedzinie różnorodności biologicznej;
7. **PODKREŚLA**, że pełne i skuteczne uczestnictwo władz szczebla niższego niż krajowy, miast i innych władz lokalnych, organizacji pozarządowych, grup kobiecych, grup młodzieżowych, środowiska biznesu i finansów, środowiska naukowego, środowisk akademickich, przedstawicieli sektorów związanych z różnorodnością biologiczną lub zależnych od niej, obywateli i innych zainteresowanych stron, przy należytym uznaniu ich odpowiednich ról, ma kluczowe znaczenie dla opracowania oraz skutecznego i efektywnego wdrożenia ram;
8. **PODKREŚLA** znaczenie wzmocnienia w światowych ramach w dziedzinie różnorodności biologicznej związku między ochroną różnorodności biologicznej a prawami człowieka, sprawiedliwością międzypokoleniową, równouprawnieniem płci, podejściem opartym na prawach i uwzględniającym aspekt płci; oraz **WZYWA** do przyjęcia planu działania w sprawie równości płci na okres po 2020 r.;

Dane cyfrowe wygenerowane na podstawie zasobów genetycznych

9. **POTWIERDZAJĄC** swoją gotowość do przyczynienia się do znalezienia rozwiązania kwestii danych cyfrowych wygenerowanych na podstawie zasobów genetycznych, **PODKREŚLA**, że każde rozwiązanie musi opierać się na praktykach istniejących w bazach danych, powinno zachować otwarty dostęp do danych cyfrowych wygenerowanych na podstawie zasobów genetycznych z publicznych baz danych, być praktyczne, łatwe do wprowadzenia, zapewniać pewność i jasność prawa, generować więcej korzyści niż kosztów, wzajemnie wspierać się z innymi instrumentami dostępu i podziału korzyści oraz zapewniać, aby wspólne korzyści przyczyniały się do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej oraz wspierały odpowiednie cele zrównoważonego rozwoju;

Mobilizacja zasobów i mechanizm finansowy

10. UZNAJE znaczenie specjalnej, przewidywalnej i odpowiedniej mobilizacji zasobów na rzecz różnorodności biologicznej;
11. PODKREŚLA, że UE i jej państwa członkowskie podtrzymały wspólnie swoje wcześniejsze zobowiązanie do podwojenia do 2015 r. przepływów finansowych na rzecz różnorodności biologicznej do krajów rozwijających się i gospodarek w okresie przejściowym, oraz do utrzymania tego poziomu do 2020 r.; PRZYPOMINA o zobowiązaniu się Komisji Europejskiej do podwojenia przez UE finansowania zewnętrznego na rzecz różnorodności biologicznej, w szczególności w krajach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, i PRZYPOMINA, że państwa członkowskie UE wnoszą łącznie największy wkład w Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska (GEF) oraz że uzupełnienie GEF8 znacznie zwiększy międzynarodowe finansowanie na rzecz różnorodności biologicznej;
12. PODKREŚLA potrzebę zwiększenia efektywności dostępnych zasobów oraz mobilizacji nowych i dodatkowych zasobów ze wszystkich źródeł w celu wdrożenia globalnych ram różnorodności biologicznej oraz PODKREŚLA potrzebę mobilizacji przez wszystkie kraje dodatkowych środków finansowych w celu zlikwidowania globalnej luki w finansowaniu różnorodności biologicznej poprzez:
 - dostosowanie wszystkich przepływów finansowych do celów globalnych ram różnorodności biologicznej oraz zweryfikowanie wszystkich odnośnych strumieni środków finansowych pod kątem różnorodności biologicznej, aby uniknąć negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i, w miarę możliwości, przynieść jej dodatkowe korzyści;
 - określenie do 2025 r., a wyeliminowanie i przekierowanie do 2030 r., zachęt szkodliwych dla różnorodności biologicznej, w tym dotacji, w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu, oraz zwiększenie pozytywnych zachęt i instrumentów gospodarczych;
 - zwiększenie zarówno krajowego, jak i międzynarodowego finansowania na rzecz różnorodności biologicznej, zgodnie z ambicjami globalnych ram różnorodności biologicznej, w tym poprzez:
 - o wzmocnienie GEF jako mechanizmu finansowego Konwencji o różnorodności biologicznej, zapewniającego wkład w finansowanie różnorodności biologicznej i skuteczne wdrażanie globalnych ram różnorodności biologicznej;

- zdecydowane zaangażowanie ze strony międzynarodowych i krajowych publicznych i prywatnych instytucji finansowych, w tym wielostronnych banków rozwoju, na rzecz dalszego wzmocnienia ambitnych działań służących różnorodności biologicznej, zwiększenia mobilizacji prywatnych środków finansowych, wsparcia reform regulacyjnych poprzez opracowanie odpowiednich instrumentów oraz w celu zwiększenia i ujawnienia ich finansowania na rzecz przyrody, podjęcie zobowiązań do konkretnych wkładów na rzecz międzynarodowego finansowania różnorodności biologicznej najpóźniej przed COP 15.2 Konwencji o różnorodności biologicznej;
- zwiększenie synergii z działaniami w dziedzinie klimatu, w tym poprzez ukierunkowanie zwiększonego finansowania rozwiązań opartych na zasobach przyrody z uwagi na ich liczne korzyści dla przyrody, klimatu i ludzi;
- opracowanie i wdrożenie krajowych planów finansowania różnorodności biologicznej lub podobnych instrumentów dostosowanych do krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej;

Budowanie zdolności, współpraca techniczna i naukowa, zarządzanie wiedzą i komunikacja

13. **PODKREŚLA**, że budowanie i rozwój zdolności, transfer technologii, współpraca techniczna i naukowa oraz zarządzanie wiedzą są priorytetowymi narzędziami skutecznego i wydajnego wdrażania globalnych ram różnorodności biologicznej oraz że należy zwiększyć komunikację, edukację i świadomość społeczną, generowanie badań naukowych i kreowanie wiedzy oraz zarządzanie nimi, oraz **WZYWA** do przyjęcia długoterminowych ram strategicznych na rzecz budowania zdolności po 2020 r., komponentu zarządzania wiedzą i strategii komunikacyjnej w odniesieniu do globalnych ram różnorodności biologicznej;
14. **PODKREŚLA** potrzebę utworzenia regionalnych ośrodków współpracy technicznej i naukowej, transferu technologii i budowania zdolności oraz **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** przygotowania do ustanowienia Globalnego Centrum Wiedzy o Różnorodności Biologicznej;

Mechanizmy planowania, monitorowania, sprawozdawczości i przeglądu

15. WZYWA do przyjęcia na COP 15 silnego i wzmocnionego mechanizmu planowania, sprawozdawczości i przeglądu wraz z solidnymi ramami monitorowania obejmującymi główne wskaźniki, aby zapewnić i usprawnić wdrażanie oraz wspierać zaangażowanie polityczne, unikając przy tym powielania i nakładania się istniejących mechanizmów; obejmuje to:
- uaktualnione lub zmienione krajowe strategie i plany działania na rzecz różnorodności biologicznej jako główne instrumenty wdrażania Konwencji o różnorodności biologicznej na szczeblu krajowym wymagające dostosowania do celów i założeń globalnych ram różnorodności biologicznej w terminie umożliwiającym ich przeanalizowanie przez COP 16;
 - krajowe założenia będące częścią krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej lub odrębne założenia zgłoszone lub przekazane zgodnie z uzgodnionym wzorem;
 - krajowe sprawozdania, zgodne z uzgodnionymi wzorami, z postępów we wdrażaniu, z wykorzystaniem głównych, składowych i uzupełniających wskaźników ram monitorowania oraz innych wskaźników;
 - ocenę poziomu zbiorowych ambicji w oparciu o krajowe założenia i dobrowolne zobowiązania podmiotów niepaństwowych;
 - przejrzysty i terminowy proces globalnego przeglądu, przy politycznym uczestnictwie wysokiego szczebla, w celu oceny wspólnych ambicji i postępów we wdrażaniu globalnych ram różnorodności biologicznej, a następnie etap reagowania w celu zwiększenia, w razie potrzeby, krajowych ambicji i wdrażania;
 - mechanizm rejestrowania dobrowolnych zobowiązań podmiotów niepaństwowych;
 - mechanizmy wsparcia, m.in. opracowane przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP-WCMC), w celu gromadzenia informacji, narzędzi i podejść, by wspierać strony w monitorowaniu i śledzeniu postępów w realizacji założeń,
16. JEST ZDECYDOWANA priorytetowo potraktować pomoc na rzecz budowania zdolności i działań rozwojowych w celu wdrożenia globalnych ram różnorodności biologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem opracowywania i wdrażania krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej oraz krajowych programów finansowania działań na rzecz różnorodności biologicznej, a także sprawozdawczości i przeglądu;

Współpraca z innymi konwencjami i organizacjami międzynarodowymi

17. **PODKREŚLA**, że globalne ramy różnorodności biologicznej powinny posłużyć jako nadrzędne globalne ramy działania wszystkich stron, innych krajów, agencji i organizacji, konwencji, umów i procesów, w tym w całym systemie ONZ, a także ludności rdzennej i społeczności lokalnych oraz wszystkich zainteresowanych stron, aby powstrzymać i odwrócić proces utraty różnorodności biologicznej, zapewniając w ten sposób spójną realizację celów w zakresie różnorodności biologicznej oraz wspierając współpracę i synergie między wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, wspierając wdrażanie Konwencji o różnorodności biologicznej i protokołów do niej z myślą o realizacji Agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju;
18. **PODKREŚLA** w szczególności potrzebę dalszego zacieśniania współpracy między konwencjami i porozumieniami dotyczącymi różnorodności biologicznej w celu przyspieszenia wdrażania globalnych ram różnorodności biologicznej i ich monitorowania w ramach ich odpowiednich mandatów, zachęcania do podejmowania wzajemnie wspierających się decyzji, dostosowywania strategii do globalnych ram różnorodności biologicznej oraz przyspieszenia dyskusji tematycznych na temat kluczowych kwestii, takich jak wspólne czynniki powodujące utratę różnorodności biologicznej;
19. **PODKREŚLA** potrzebę pełnego wykorzystania odpowiednich sprawozdań IPBES i IPCC oraz **ZACHĘCA** do przyszłych wspólnych działań tych dwóch organów;

Uwzględnianie różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki w poszczególnych sektorach i między sektorami

20. **PODKREŚLA** kluczowe znaczenie uwzględniania różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki we wszystkich strategiach politycznych i we wszystkich sektorach; **WZYWA** do przyjęcia długoterminowego strategicznego podejścia do uwzględniania różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki oraz do przyjęcia planu działania dla samorządów terytorialnych, miast i innych władz lokalnych w zakresie różnorodności biologicznej w ramach Konwencji o różnorodności biologicznej (2021–2030);
21. **JEST ZDECYDOWANA** dawać przykład poprzez pełne uwzględnianie różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki we wszystkich odpowiednich sektorowych i międzysektorowych planach i strategiach politycznych na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym, przy zapewnieniu podejścia obejmującego całą administrację rządową i całe społeczeństwo;

22. WZYWA do przyjęcia ram zapewniających:

- włączenie do 2030 r. celów w zakresie różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki na wszystkich szczeblach sprawowania rządów i we wszystkich sektorach, w szczególności w rolnictwie, leśnictwie, rybołówstwie, akwakulturze, finansach, turystyce, opiece zdrowotnej, produkcji, infrastrukturze, energii i górnictwie, w tym poprzez uwzględnianie wielorakich wartości różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, unikanie negatywnych wpływów na różnorodność biologiczną w całym łańcuchu wartości, w tym na wszystkich etapach produkcji, handlu i konsumpcji, w rachunkach narodowych i biznesowych oraz we wszystkich politykach i inwestycjach, a także zwiększanie pozytywnego oddziaływania;
- wyeliminowanie wzorców niezrównoważonej konsumpcji, handlu i produkcji, przy jednoczesnym wspieraniu globalnego przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym poprzez zmniejszenie o połowę globalnego marnotrawienia żywności w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz znaczne zmniejszenie globalnego śladu ekologicznego do 2030 r. i dostosowanie go do ograniczeń planety najpóźniej do 2050 r.;
- że wszystkie praktyki wydobywcze i produkcyjne, łańcuchy zaopatrzenia i dostaw oraz wykorzystanie zasobów naturalnych będą zrównoważone; oraz
- że przedsiębiorstwa i instytucje finansowe będą oceniały, składały sprawozdania i ujawniały swoje zagrożenia, oddziaływanie i zależności dotyczące różnorodności biologicznej, a także unikały takich zagrożeń i negatywnego oddziaływania, ograniczały je i je łagodziły;

Rozdział II – Konwencja o różnorodności biologicznej – pozostałe kwestie

Różnorodność biologiczna mórz i obszarów przybrzeżnych

23. PRZYPOMINA, że rezolucja nr 72/73 Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych potwierdza, że Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) określa ramy prawne, w których muszą być prowadzone wszystkie działania w oceanach i morzach;
24. POTWIERDZA potrzebę zminimalizowania negatywnego wpływu działalności w zakresie rybołówstwa i akwakultury na środowisko morskie poprzez skuteczne środki ochrony i zrównoważonego zarządzania, zapewniające w pełni zrównoważony charakter produkcji żywności z morza i akwakultury, w tym przez położenie kresu przelowiennemu i niszczyielskim praktykom połowowym, wyeliminowanie szkodliwych dotacji połowowych, położenie kresu nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom (połowom NNN), zminimalizowanie przypadkowych połowów gatunków wrażliwych (w tym chronionych lub zagrożonych waleni, ptaków morskich, żółwi, rekinów) oraz przyłowów młodych osobników i gatunków niedocelowych;
25. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE postępy w ustanawianiu, skutecznym zarządzaniu i usprawnianiu zarządzania reprezentatywnymi ekologicznie i dobrze połączonymi chronionymi obszarami morskimi i przybrzeżnymi oraz inne skuteczne środki ochrony na podstawie odpowiednich informacji naukowych i technicznych;
26. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE dalsze dyskusje na temat obszarów morskich istotnych pod względem ekologicznym lub biologicznym (EBSA) w celu pomyślnego zakończenia zmienionej procedury identyfikacji EBSA zgodnie z konwencją UNCLOS; PODKREŚLA, że wynik procesu EBSA powinien w pełni respektować suwerenność, suwerenne prawa lub jurysdykcję danego państwa nadbrzeżnego zgodnie z konwencją UNCLOS; POPIERA włączenie sprawozdań podsumowujących z warsztatu na temat EBSA na północno-wschodnim Atlantyku;

27. **PODKREŚLA** pilną potrzebę działań mających na celu ochronę, odbudowę i zrównoważone wykorzystanie ekosystemów morskich oraz zmniejszenie presji antropogenicznych na oceany, w tym presji wynikających z przełowienia, zmiany sposobu wykorzystywania morza, zanieczyszczenia, np. spowodowanych nadmiarem składników odżywczych, substancji niebezpiecznych i tworzyw sztucznych, a także hałasem podwodnym; tym samym zwiększenie odporności oceanów w obliczu zmiany klimatu, w tym we wrażliwych regionach polarnych, w których zmiana klimatu ulega zwielokrotnieniu, zagraża społeczeństwu i ekosystemom, oraz uznanie zasadniczej roli oceanów w odniesieniu do zmiany klimatu;
28. **ODNOTOWUJE** znaczące osiągnięcia podczas pierwszej części piątej sesji konferencji międzyrządowej (IGC-5) postępy w zakresie międzynarodowego prawnie wiążącego instrumentu w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową; **WZYWA** do szybkiego wznowienia negocjacji i **PODTRZYMUJE** swoje zobowiązanie do wykorzystania wszystkich możliwości dyplomatycznych i zdolności informacyjnych UE w celu niezwłocznego osiągnięcia ambitnego i skutecznego porozumienia;
29. **PODKREŚLA** znaczenie ochrony i odbudowy siedlisk przybrzeżnych, w tym poprzez wspieranie zrównoważonych praktyk zarządzania;

Inwazyjne gatunki obce

30. **ZACHĘCA** strony Konwencji o różnorodności biologicznej do zacieśnienia współpracy i kontynuowania prac nad metodami, narzędziami, środkami i strategiami dotyczącymi inwazyjnych gatunków obcych w celu zmniejszenia ich wpływu na różnorodność biologiczną;

Różnorodność biologiczna a zmiana klimatu

31. **PODKREŚLA**, że działania w dziedzinie klimatu i ochrona różnorodności biologicznej powinny iść ze sobą w parze, by zminimalizować wpływ zmiany klimatu na różnorodność biologiczną, wspierać wkład ekosystemów w walkę ze zmianą klimatu i jej skutkami oraz by uniknąć negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną wywieranego przez działania i środki na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej; **JEST NADAL BARDZO ZAANGAŻOWANA** na rzecz zacieśniania współpracy i synergii między odpowiednimi instrumentami i procesami oraz dalszego wzmocnienia rozwiązań opartych na zasobach przyrody, przy jednoczesnym zagwarantowaniu ich zabezpieczeń społecznych i środowiskowych, z myślą o wzajemnie wzmocniających się wspólnych korzyściach dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej;

Różnorodność biologiczna a gleba

32. **UZNAJE** znaczenie, jakie ma różnorodność biologiczna gleby dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także dla bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego dla wszystkich, i **ZACHEĆCA** strony Konwencji o różnorodności biologicznej, by uwzględniły ochronę, odbudowę i zrównoważone wykorzystanie różnorodności biologicznej gleby w praktykach rolniczych, planowaniu krajobrazu, gospodarowaniu gruntami i glebami, programach rozwoju i innych odpowiednich politykach.

Różnorodność biologiczna a zdrowie

33. **PODKREŚLA** pilną potrzebę dalszego promowania i wdrażania podejścia „Jedno zdrowie”²², w tym poprzez włączanie powiązań między różnorodnością biologiczną i zdrowiem do głównego nurtu polityki i sektorów oraz poprzez stosowanie podejścia obejmującego całą administrację rządową i całe społeczeństwo, oraz **POPIERA** dalsze opracowanie i przyjęcie na 16. konferencji stron globalnego planu działania na rzecz różnorodności biologicznej i zdrowia, który odnosi się do przyczyn degradacji ekosystemów i różnorodności biologicznej oraz ich wpływu na zdrowie i dobrostan ludzi, zwierząt, roślin i ich wspólne środowisko;

²² Zdefiniowanego przez panel ekspertów wysokiego szczebla „Jedno zdrowie” i zatwierdzonego przez czterostronny sojusz na rzecz „Jednego zdrowia”.

Biologia syntetyczna

34. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE opracowanie i ustanowienie szeroko zakrojonego i regularnego procesu analizy sytuacji, monitorowania i oceny w odniesieniu do najnowszych osiągnięć technologicznych w biologii syntetycznej oraz POPIERA jako preferowany wariant utworzenie multidyscyplinarnej grupy *ad hoc* ekspertów technicznych (multidyscyplinarnej grupy AHTEG);
35. PODKREŚLA znaczenie stosowania podejścia ostrożnościowego i oceny ryzyka w odniesieniu do organizmów modyfikowanych za pomocą systemów nadpisywania genów;

Rozdział III – Protokół kartageński o bezpieczeństwie biologicznym

36. WZYWA DO przyjęcia planu wdrażania protokołu kartageńskiego (2022–2030), wpisanego w globalne ramy różnorodności biologicznej i uzupełniającego go, oraz ODNOTOWUJE Z NIEPOKOJEM, że tylko ograniczona liczba stron w pełni wdrożyła protokół;
37. WZYWA DO przyjęcia planu budowania zdolności na rzecz protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym oraz protokołu uzupełniającego z Nagoi-Kuala Lumpur dotyczącego odpowiedzialności i odszkodowania, komplementarnego w stosunku do długoterminowych ram strategicznych na rzecz budowania zdolności po 2020 r.;
38. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wnioski przedstawione w czwartej ocenie i przeglądzie protokołu kartageńskiego i w końcowej ocenie strategicznego planu dotyczącego protokołu kartageńskiego na lata 2011–2020; UBOLEWA jednak, że do przeprowadzenia tej analizy dostępna była jedynie ograniczona liczba przedłożonych sprawozdań i nadal NALEGA, aby strony protokołu kartageńskiego, które jeszcze nie przedłożyły swojego sprawozdania krajowego, uczyniły to jak najszybciej;
39. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace grupy *ad hoc* ekspertów technicznych (AHTEG) ds. oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, a także zalecenie Organu Pomocniczego ds. Doradztwa Naukowego, Technicznego i Technologicznego dotyczące opracowania dodatkowych materiałów zawierających wytyczne w celu wsparcia indywidualnej oceny ryzyka organizmów modyfikowanych za pomocą systemów nadpisywania genów, które to materiały skupiają się zarówno na kwestiach ogólnych, jak i na przyszłych zastosowaniach w najbliższej przyszłości;

40. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE również prace grupy *ad hoc* ekspertów technicznych (AHTEG) ds. kwestii społeczno-gospodarczych, będące uzupełnieniem dobrowolnych wytycznych dotyczących oceny aspektów społeczno-gospodarczych w kontekście art. 26 protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym.
41. Popiera ustanowienie grupy *ad hoc* ekspertów technicznych (AHTEG) ds. oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem jako preferowanej opcji i PODKREŚLA, że wszelkie opracowane dodatkowe materiały zawierające wytyczne powinny cechować się wysoką jakością techniczną i naukową, być przydatne i mieć możliwość zastosowania;
42. APELUJE DO 10. posiedzenia Konferencji Stron służącego jako posiedzenie stron protokołu o podjęcie niezbędnych kroków i decyzji w celu zapewnienia pełnego włączenia bezpieczeństwa biologicznego do globalnych ram różnorodności biologicznej;
43. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wejście w życie protokołu uzupełniającego z Nagoi-Kuala Lumpur do protokołu kartageńskiego i zachęca wszystkie strony do jak najszybszego ratyfikowania tego instrumentu;

Rozdział IV – Protokół z Nagoi o dostępie i podziale korzyści

44. PODKREŚLA potrzebę pełnego wdrożenia protokołu z Nagoi oraz poprawy jego efektywności i skuteczności, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez opracowanie znormalizowanych i uproszczonych środków dostępu i podziału korzyści, w szczególności w celu promowania badań naukowych, które przyczyniają się do realizacji celów Konwencji o różnorodności biologicznej, oraz potrzebę wspierania budowania i rozwoju zdolności służących temu celowi;
45. WZYWA strony do należytego uwzględnienia, przy opracowywaniu i wdrażaniu swoich przepisów lub wymogów regulacyjnych dotyczących dostępu i podziału korzyści, znaczenia zasobów genetycznych dla żywności i rolnictwa oraz ich szczególnej roli dla bezpieczeństwa żywnościowego, a także uwzględnienia przypadków potencjalnych sytuacji nadzwyczajnych, które zagrażają zdrowiu ludzi, zwierząt lub roślin lub szkodzą temu zdrowiu, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w innych odpowiednich międzynarodowych instrumentach i na forach międzynarodowych (takich jak FAO, WHO lub Światowa Organizacja Własności Intelektualnej);

46. **PODKREŚLA** znaczenie udostępniania wszelkich informacji na temat środków dostępu i podziału korzyści, a także innych istotnych informacji niezbędnych do skutecznego wdrożenia protokołu z Nagoi do systemu wymiany informacji o dostępie i podziale korzyści.
-